

SLOVENEČ

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 20.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . 20.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejemov mesečno . . . 1.—80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:

Enostolpna petlirvata (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 31 v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petlirvata po 60 vin.
Izhaja vsak dan, izvenomili nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirati se ne vrčajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne uradnice avstrijske št. 24.787, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Nevtralnost Švice v nevarnosti.

Od švicarske meje do morja se razteza bojna črta, v kateri se bije v najmodernejših utrjenih strelskih jarkih moderna stoječa vojska: Ne bidejo se samo v jarkih, kakor so se naši in naši očetov očetje vseh rodov bili, ne bidejo se samo s podzemskimi podkopi, kakor so se bili že starejši rodovi, odkar so poznali smodnik; v zraku se tudi bidejo in tekmujejo tičem sinovi najizobraženejših narodov na svetu. A v tej vojski narodov pod zaščito matere zemlje se vojska kljub najstrašovitjšemu orožju, kakršnega še ni videl svet, kljub velikanskim žrtvam Adamovih otrok in njih blaga vojska le ne odloči. Bile so se strašne, grozne bitke na tej zemlji predlanskem, lani; vojske niso odločile. Švica je do zdaj tvorila takorekto miren otok v razburkanem vojnem morju. Vsi njeni sosedje se bidejo; stara švicarska ljudovlada je ostala nevtralna, dasi je veliko trpela in dasi biva v njej Nemci in Francozi. Dobro se je zavarovala na vse strani; do sedaj je imela mir, če izvzamemo njene gospodarske težave glede na nabavo živil in drugih potrebnih stvari. Zanimivo je n. pr., da v Švici, deželi z najbolj napredno živinorejo, slavnimi po njenih mlečnih izdelkih, primanjkuje mleka, ker ne dobi dovolj krmil, ki jih je prej iz zdaj vojskujočih se sosednih držav uvažala. Da ohrani svoji deželi mir, je Švica marsikaj prenesla. Dežela je tvorila evropsko oazo miru. Osrednji velesili sta v zavesti svoje moči, svojih zmog in ker sta z vojsko dosegli, kar sta nameravali, velikodušno ponudili sporazumu roko k spravi. Sporazum je to velikodušno ponudbo ošabno odklonil in povedal, da hoče svoje sovražnike uničiti. A kako? Kje? Saj nikjer ne pridejo naprej. Če bi prišli seveda n. pr. za hrbet nemški bojni črti, bi bilo morebiti upati na uspeh. A do švicarske meje gre nemška bojna črta, do morja. Angleži so poizkušali pregovoriti že pred meseci Nizozemce, da bi smeli preko njihove zemlje napasti Nemce za hrbtom, a Nizozemci so zaropotali in opustili so zdaj svoj načrt. Zdaj si je sporazum vzel na piko Švico. Na njeni meji zbirajo Francozi velike čete. Njih namen je prozoren: obšli bi radi nemško desno krilo, je napadli s strani in za hrbtom in vpadli v južno Nemčijo in čez Švico morebiti še na Predarlško in Tirolsko.

Ali bo sporazum po svojih z nasilstvom izsiljenih uspehih na Grškem spoštoval nevtralnost Švice? To se bo kmalu videlo. V velikih vojskah za časa francoske revolucije in ob času Napoleona I. so se bili v Švici veliki boji. Vsekakor postaja položaj zopet velezanimivo kritičen. Morebiti odločen nastop Švice prekriža načrte sporazuma...

V »Bundu« se peča polkovnik Stegemann o izpremembah na vseh bojnih črtah z ozirom na bližajočo se odločitev, v kolikor bi bila lahko tudi Švica prizadeta. Pravi: Če bo spomlad prišel sporazum na zahodni bojni črti novo ofenzivo, bo drugačna, kakršna je bila bitka ob Somme, ki je dokazala, da, če se pomnožuje le surova sila, to ne zadošča in da se le blago na obeh straneh izrablja. Najbrž bodo zopet pričeli bolj ceniti operacije, s katerimi se pridobiva prostor. Napadalni prostor mora pa biti za slučaj operacij velik, širok. Sovražniku se mora odvzeti možnost, da svobodno razpolaga z rezervami. Nastopiti se mora na tisti bojni črti, na katero sovražnik ne misli. Pripravljeni morajo biti velike množice za operacije. Ta splošna načela se morajo danes upoštevati, ker se bližamo trenutku, ko se bodo moči najbolj razvile in ko bodo nevtralnici še bolj kot zdaj trpeli, ker se bodo železniške proge porabljale za prevoz vojakov. Splošen vojni položaj nadvladujejo danes vojaško politični vidiki, odkar so se naznanili voj-

ni smotri sporazuma in manj ali več opisali tudi nameni osrednjih evropskih velesil. Položaj se zdaj še more več le vojaško presojati. Vse je negotovo. Zadnji oddelek evropske vojske bo najbolj krvav, najbolj krčevit in najnasilnejši. Nastopala bo posebno tista skupina držav, ki mora še izvojskovati, kar hoče doseči. Nevtralcem bo ta doba najnevarnejša, ker bodo vsak dan stali nasproti novemu gospodarskemu in vojaškemu položaju. V teh okolištinah bo morala tudi Švica, ki jo liki otok obdajajo razburkani valovi svetovne vojske, vse storiti in prikrojiti svoje gospodarstvo in življenje primerno najgorenjšim razmeram in se na vse strani zavarovati v vojaškem oziru, da bo varovala svojo nevtralnost.

Francozi zbirajo čete ob švicarski meji.

Haag, 17. jan. Ob francosko-švicarski meji se zbirajo še dalje čete. Poleg čet pehote so zbrali Francozi tudi topništvo, jezdece in letalce. Posebno veliko je tovrstnih avtomobilov tam.

Herve olepšava francoska zbiranja ob meji.

Curih, 17. jan. »Neue Zürcher Zeitung« opozarja na Hervejev članek v »Victoire«, ki izvaja: Francosko vojno vodstvo premika težke topove proti prelazom Jura, ker ga skrbi, da bi švicarsko topništvo v slučaju prodiranja Nemcev ne bilo kos nemškemu prodiranju. Švicarski list pravi, da je Herve z zvezi z Briandom in s francoskim generalnim štabom, vsled česar so njegove opazke posebno zanimive.

dati ban naredbo, da naj se pošlje zemlja iz hrv. županij in okrajev za kraljevske gruč in kako more ban to dovesti v sklad s tisočletnim posebnim političnim položajem Hrvatske. Kako more ban opravičiti, da se je izvedlo kronanje čisto kot madžarski državni čin in da se je cesar zahvalil samo madžarskemu narodu? — Posl. Hrvoj interpelira glede modre galice in pravi, da rabijo hrv. vinogradniki za tekoče leto 530 tisoč kg modre galice. — V sredo je bilo tretje branje zakonskega načrta o novi ureditvi plač dež. slugam in o doprinosih drž. uradnikov glede pokojnin. Se sprejme. Nato se seja zaključ. Prihodnja seja se vrši v ponedeljek, dne 22. t. m.

Za skupni nastop Slovencev in Hrvatov.

+ Zborovanje hrvatske stranke v Zadru. Zader, 16. jan. (Kor. ur.) Na povabilo deželnega glavarja dr. Ivčevića so se zbrali 13. in 14. t. m. na posvet zaupniki hrvatske stranke, poslanci Biankini, dr. Medini in Radimiri, zastopniki hrvatske stranke prava, poslanci dr. Dulibić, Prodan in dr. Skvrce, ter člana svoječasno izvoljenega odbora hrvatskih strank, poslanca dr. Iljadica in Kunjašić, da bi se dogovarjali o uspešnem složenju in skupnem delovanju. Na tem posvetovanju so sklenili enoglasno, da izrazijo čustva veselja in udanosti vsega dalmatinskega prebivalstva cesarju in hiši habsburški ter občudovanje in najtoplejšo zahvalo vsi brambni sili na suhem in na morju. Da se upro kar najodločneje vsakemu nasilstvu proti narodni posesti in vsakemu razkosanju hrvatskih in slovenskih dežel, katerih obstanek pod mogočnim varstvom, vladarjev habsburških je pogoj narodnega bitja in kulturnega in gospodarskega razvitka Jugoslovanov. Da nastopijo dalmatinski poslanci v državnem zboru skupno z ostalimi poslanci hrvatskega in slovenskega naroda ter jih podpirajo na vso moč v vseh narodnih vprašanjih ter stremijo za tem, da se bode delovalo v vseh vprašanjih dežele složno, poravnali sporazumno slučajni razpori in da se v ta namen ohrani še nadalje vzajemni stik.

Notranja politika.

Novi namestnik na Zgornjem Avstrijskem. Cesar je imenoval bukovinskega deželnega predsednika dr. Rudolfa grofa Merana za zgornjeavstrijskega namestnika.

Grof Clam Martinic v Berlinu.

Dunaj, 17. jan. (K. u.) Ministrski predsednik grof Clam Martinic in minister generalni major Hoefer sta danes zvečer odpotovala v Berlin na razgovor o vprašanjih prehrane. V soboto dne 20. t. m. se bo pripeljal nemški državni tajnik dr. Zimmermann na Dunaj, da se bo predstavil cesarju. Obiskal bo tudi zunanjega ministra grofa Czernina.

Alpska zveza nemških poslancev je zborovala 17. t. m. O posvetu se med drugim poroča: Poslanci nemške narodne zveze iz alpskih in donavskih dežel so se zbrali na vabilo poslanca Dobernigga na posvet, da se doseže potreben sporazum v važnih narodno političnih in gospodarskih zadevah južne Avstrije, ki so deloma v tesnem stiku z zunanjo politiko monarhije. Potožili so, da tem stvarim, žal, javnost ne posveča tiste pozornosti, ki jim gre. Pečali so se z bodočim razvojem na Balkanu, o bodočnosti Adrije, o stališču Trsta po vojski, o važnosti Dalmacije za Avstrijo, o naseljevanju v sedanjem južnem mejnem ozemlju, o gojitvi državnega čuvstva in šolstva v dotičnih deželah, o izrabi vodnih moči, o carinskih, prometnih in tarifnih politikah s stališča alpskih dežel in s kmetiskim vprašanjem. Einspinner se je posebno potoževal za to, da ostane Dalmacija avstrijska. Zahtevali so končno, naj nakaže vlada živinorejem alpskih dežel

krmila, kar bi bilo pravzaprav edino pametno in času primerno v sedanjih resnih časih, ko se mora tako nemško kakor slovansko prebivalstvo alpskih dežel boriti, da se preživi, in se tudi, kar so ti ponemčevalni petelini sami priznali, nemška javnost čisto nič ne zanima za njih ponemčevalna stremjenja.

Nemško-češka zveza poslancev

je sklenila pozvati vlado, naj hitro izvede novo preuredbo v Avstriji in na Češkem in podeli tako državi kakor nemškemu narodu neobhodno potrebne pogoje zdravega razvoja in naj nemudoma ustvari temelje uspešnemu delovanju ljudskega zastopstva in uprave.

Sklicanje parlamenta.

»Parlamentarna korespondenca« poroča: Z merodajne strani se obvešča: Ker so se pojavile razne težkoče, ni misliti na to, da bi se parlament sklical pred Veliko nočjo. Sodi se, da bo mogoče sklicati parlament ali prvo njegovo sejo šele meseca majnika in upajo do takrat premagati nastale notranje politične ovire.

Oklic poljskega državnega sveta poljskega naroda.

Začasni državni svet poljski je izdal Poljakom oklic, v katerem označuje za zgodovinsko nalogo poljskega naroda, da ustvari nanovo meje državi, katere neodvisnost sta izrekla vladarja nemške in avstro-ogrške države, ter zgradi v obsegu iztrganih dežel novo neodvisno domovino.

Preden se bo izvolil narodni zastop in prevzel kralj vrhovno oblast, se bo bavil s to nalogo začasni državni svet.

Le ta bo skušal pripraviti čim prej ustanovitev zakonodajnega deželnega zbora in ustavo državi, primerno zahtevam sedanjega časa, slonečo na enakopravnosti vseh državljanov.

Potrebna je ustanovitev številne, krepke in disciplinirane poljske armade, ki bo na novo oživila nekdanjo slavo, ker je armada prvi pogoj neodvisne države, tvoriteljica in braniteljica mej in ugleda Poljske.

Ker še ni mogoča splošna dolžnost, se bodo za sedaj nabirali prostovoljci.

Državni svet se bo bavil tudi z ustvaritvijo poljske uprave ter olajšal prehod posameznih delov javne službe. Važno nalogo vidi v razvitku gospodarske moči ljudstva ter razširjenju duševne in gnotne kulture.

Žrtve, bremena in neprilike, ki jih zahteva vojska, bo državni svet omilil, kolikor bo mogel. Vendar se je nadejati še nadaljnjih žrtv in bremen, da bo mogoče vojsko končati srečno za Poljsko. Državni svet bo imel premagati še mnogo težkoč in njegovo delo bo imelo tem več sadov, kolikor bolj ga bo podpiral narod, ker državni svet ni politična organizacija, temveč zastopnik poljske države, vladna korporacija, ki bo veljala enako za vse državljane.

Anglija in Norveška.

Stockholmski dopisnik »Berliner Tageblatt« piše z ozirom na zadnji angleški pritisk na Norveško (Anglija je Norveški odpovedala premoč, ker je le-ta prepovedala izvoz rib in žvepla, kar naj bi se bilo bojda zgodilo na korist Nemčiji), da je to resnejši pojav, nego se misli. Po vsej priliki namerava Anglija prisiliti Norveško, da se vdeleži vojne na strani entente, to je, ponoviti hoče svojo igro z Rumunijo in Grčijo, kjer so karte izigrane. Sedaj treba nove osvežitve, ki jo more najti samo še na severu. In baš norveška pomoč bo najbrž v kratkem zelo potrebna, kajti ruski zaveznik je v skrajni nevarnosti, da omaga. Njegove železnice so se v naddveletni vojni obrabile in odpovedale, vsled česar se vedno huje oglašajo pomanjkanje živil v zaledju, a kar je huje — tudi v vojski. Po celi dnevi minejo, ko ruske čete na fronti ne dobe nobene hrane. Stvar postaja čimdalje resnejša, kajti na lačno vojsko se ni zanesti. Tu je treba nujne pomoči, ki je mogoča le preko Skandinavije. In Anglija in

Hrvatski sabor.

Zagreb, 18. jan.

V ponedeljkovi seji hrv. sabora je posl. Radić interpeliral glede »Gospodarske družbe« v Zagrebu, katere predsednik je Hafner in dokazoval, da ta družba, ki nakupuje živino za vojsko, oškoduje dnevno kmeta za 160.000 K, ker plačuje živino precej nižje kakor pa so maksimalne cene. Da se cela zadeva preišče se v ta namen izvoli odbor, ki obstoji iz 12 poslancev. Konec seje ob pol 9. uri zvečer.

V terek se obravnavajo v saboru nekatera gospodarska vprašanja. Poslanec Radić med drugim interpelira, zakaj se ne poučuje namesto mažarskega češki jezik. Ban Tomašić mu je obljubil, da bo to izvršil. V svojem govoru razlaga posl. Radić važnost visoke kulture češkega naroda. V drugi interpelaciji interpelira posl. Radić na temelju katerega zakona je mogel iz-

na Norveškem že zastavila svoj vzvod. Gotovi angleški gospodje se tudi že širokoustijo v Stockholmu, da morda ni več daleč dan, ko pripluje angleško brodovje pred Gottenburg. Vse to kaže, da se Anglija tembolj zajedva v vojno in svoje vojne cilje, čim slabše se godi njej in zavezniškom na bojiščih. Vsekakor moremo pričakovati, da kocka severnih dežel morda prav kmalu pade v — Londonu.

Angleška pritiska na Norveško.

Kristijanija, 15. februarja. Zunanji minister bode poročal 17. januarja Sthorthingu pri zaklenjenih durih o zunanjem položaju. Kot pravi »Sjofartstidende«, konflikt z Angleško še ni poravnal. Norveška ne dobiva premoga, nekaj tovorov je le izjema, in to dejstvo dokazuje, da se uporabljajo še vedno represalije. Po poročilih »Morgenblada« izrablja Angleška položaj proti Norveški do skrajnosti. Tam nameravajo prisiliti norveške ladje k prevažanju premoga med Angleško in Francosko ter med drugimi zavezniškimi deželami, izločiti norveško ladijsko vsebino z norveških voženj in jo izpremeniti v premogovo tovarnino. Čim dalje traja ta položaj, tem večje bodo težkoče norveške pomorske vožnje.

Streljanje s topovi na Krasu in v Vipavski dolini se je nadaljevalo. — Diktator za prehrano v Italiji. — Stališče italijanskega mornariškega ministra Corsia omajano

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. jan. Uradno:
Na Krasu in v Vipavski dolini so tudi včeraj močno delovali topovi.
Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

Italijansko uradno poročilo.

17. januarja. Trajno slabo vreme je tudi včeraj oviralo na celi bojni črti streljanje s topovi. Na Krasu so delovale naše poizvedovalne čete, ki so nadlegovale sovražne črte, na katere so metale bombe. Tudi nekaj mož so ujele.

18. januarja. V gorskem ozemlju bojišča so sneg in viharji tudi včeraj omejevali delovanje naših čet. Na Krasu je sovražno topništvo podpirano z letali živahnejše obstreljevalo našo prvo črto. Naše baterije so energično odgovarjale in zadele dve letali; eno je padlo navpično na Brestovico, drugo, ki se je večkrat obrnilo, pri Kostanjevici. Oddelki naše konjenice so zasedli 16. januarja kraja Salesi in Aro severnovzhodno Grmeni v okolici ceste Ljaskoviki in Korica.

Junaki na tirolskih gorah.

V »N. Fr. Pr.« z dne 16. t. m. čitamo: Na italijanskem bojišču ob dolomitski fronti se je dogodil slučaj, ki spominja na razstrelbo vrha Col di Lana po Italijanih in vrha Cimone po naših četah. Ponoči med 13. in 14. je razstrelila naša posadka na Lagazuvi skalni trak na južni steni med svojo in sovražno postojanko. Med obema nasprotnikoma zija sedaj globok, neprehoden prepad. Kdo bi si bil mislil kdaj pred leti, da se bode tam gori na strminah bojevali kdaj besni boji in vršile razstrelbe. Šli smo daleč po cesti iz Arabbe v Cortino d'Ampezzo in se vadili potem po Pusterski dolini. Kmalu po odhodu smo ugledali sedaj zgodovinsko proslule vrhe gore Sief in Col di Lana, šli mimo gradu Buchenstein, naporno plezajoči po navzgor vijoli se cesti in se povzpeli na 2117 m visok prelaz Falzarego ob vnožju skalovitega in gola Lagazuoi s svojima 2773 m in 2457 m visokima vrhovoma. Bili smo sredi čudes v Dolomitih. Pred nami sta se vzpenjala gorska orjaka Tofana in Monte Cristallo. Radi nasprotja med tedaj in sedaj bodi omenjeno, da smo prenočili na prelazu. Planinska trava in želišča so nam rabila v kolikor možno mehko ležišče. A najsi je bilo poleti in vreme krasno, nas je zeblo pošteno. Planinska trava se je napila ponoči vlage kakor gobe in spal ni nihče. Lahko si mislimo, kako mora biti gori in strminah v vedni borbi s prirodo in so-žaki prenašajo vremenske nepravilnosti naravnost junaški. Vrh tega vedni boji in čete vendar vztrajajo na nedostopnih vrhovih in strminah v vedni borbi s prirodo in sovražnikom noč in dan ter teden za tednom.

K zadnjemu poročilu italijanskega mornariškega ministrstva.

Lugano, 17. jan. Mornariški sodrnik »Corriere della Sera« Pausanio piše, da je bil izmed dveh podmorskih čolnov, o katerih se je uradno poročalo, da sta prišla v italijansko posest, potopljen »U 12« že pred enim letom, da se je to tudi poročalo in da so ga sedaj le dvignili. Druga ladja »M C 12« je pa pravzaprav le polagalec min, ki obsega 190 ton in prevozi na uro 6 milj.

Podrobnosti o torpediranju »Zagreba«. Vest o torpediranju parnika »Zagreb« je prejele družstvo »Ungaro Cronaca« v ne-

delju 14. t. m. zgodaj jutraj. Torpediranje se je dogodilo med Spljetom in Šibenikom pri »Punto Planca«. Parobrod je nosil 70 sodov vina in vagon blaga. Na njem je bilo 21 oseb, ki pripadajo posadki in 14 potnikov in sicer 5 vojakov in 9 civilistov. Med mrtvimi je drugi kapitan Tuchtan, mornariški praporščak Deziderij Kelemen in še 11 mornarjev. Od 14 potnikov sta rešena samo dva. Vsi, ki so rešeni, se nahajajo v bolnišnici v Šibeniku; nekateri so tudi ranjeni. Rešenci pripovedujejo, da niso imeli niti 5 minut časa, da se ukrcajo v čolne, ampak da je bil parnik brez vsakega svara torpediran.

Italijani in naš podmorski čoln »U 12«. Budimpešta, 18. jan. Dunajski dopisnik »Az Esta« poroča po vesteh iz mornariškega oddelka vojnega ministrstva: O izgubi »U C 12« ne moremo ničesar poročati, dokler nas o tem uradno ne obvesti mornariško poveljstvo. Sicer pa je Italija izgubila toliko velikih ladij in toliko tucetov podmorskih čolnov, da so naše izgube v primeri z italijanskimi čisto brezpomembne. Drugi del italijanskega poročila, ki se nanaša na »U 12«, se peča s starim dogodkom, o katerem smo mi že davno uradno poročali. »U 12« je oni podmorski čoln, s katerim se je potopil ladijski poročnik Lerch in njegovo moštvo. Ako Italijani sedaj poročajo, da so ga uvrstili v svojo mornarico, potem sledi iz tega, da so ga dvignili in popravili.

Vojni transporti v Italiji.

Amsterdam. Tukajšnji trgovci so izvedeli, da je genovski pristanišče zaprto zasebnemu prometu. Nobena zasebna ladja ne sme vanj. Tudi na suhem je pristanišče civilistom zaprto. Pravijo, da so pristanišče zaprli, ker v smislu sklepov rimskega vojnega sveta prevažajo čete.

Ogrožena Italija.

»Secolo« piše: Sporazum mora skrbeti za materialno varnost Italije, ki jo zdaj resno ne ogroža le Avstrija, marveč tudi Nemčija. Italija gospodarsko trpi.

Diktator za prehrano v Italiji.

Lugano. Medtem ko italijanske vojne stranke zahtevajo, naj se v ministrstvu po angleškem zgledu ustanovi ožji vojni svet, je ustanovil Boselli ožji svet za prehrano in imenoval za to reč diktatorjem podajnika trgovinskega ministrstva Canepa.

Italijanski vojni smoter.

Razkosanje Avstro-Ogrske in osamljenje Nemčije.

Lugano, 15. januarja. Na milanskem ljudskem vseučilišču je predaval, kakor poroča »Corriere della Sera«, Gaetano Salvenini, da je potrebno po vojni osamljenje Nemčije. Le-to je odvisno od trdne zveze zaveznih sil tudi po vojni in razkosanja in razdelitve Avstro-Ogrske, ki si jih predstavlja predavatelj tako-le: Češka, Moravska in Slovaška samostojna država.

Zahodna Galicija pride h kraljevini Poljski, vzhodna Galicija k Ruski; rumunski del Bukovine in Erdeljske pride k Rumuniji, srbo-hrvatske dežele se združijo v jugoslovansko državo.

Italijanske pokrajine pripadejo Italiji in ostanek z Ogrsko vred naj se združi z Nemčijo, ki bi potem ne bila nevarna.

Proti vojni utrujenosti v Italiji.

»Giornale d'Italia« vzpodbuja, naj prebivalstvo prebije, ker ni nobeni deželi toliko za nadaljevanje vojske, kakor Italiji. List se pritožuje nad organizacijo, ki širi v Italiji depresijo in tlači pogum in ki širi vsa mogoča napačna poročila, ki posredno ali neposredno koristijo sovražniku in pripravljajo na misel, naj se vojska kmalu konča.

Namen rimskega posveta.

Dunajski dopisnik »Köln. Ztg.« poroča: Čim več podrobnosti izvemo, tim bolj se vidi, da so poizkušali na posvetu v Rimu pridobiti Italijo za večjo udeležbo pri vojnih podjetjih sporazuma. Izključeno je pa, da bi bili Italijo pregovorili za kako podjetje, ki ne odgovarja koristim Italije. Ne verujemo, da bi se bilo Briand in Lloyd Georgeju posrečilo pridobiti italijansko pomoč za zahodno bojno črto ali za Solun; k večjem so Italijane pridobili proti Turkom, kjer še Italija upa na kak plen.

Brezuspešna angleška razstrelba pri Loos. — Z velikimi izgubami odbili napad Angležev. — Večina francoske zbornice proti Briand.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. jan. Veliki glavni stan: Neki angleški razstrelbi pri Loos so sledili kratki boji; z njimi smo sovražnika, ki je bil nekoliko prodrli, hitro vrgli v lju-tem boju moža z možem. Ponoči od 12. in 13. januarja smo po bojih pri Seres dele predpostojank, ki so jih naši že držali, po načrtu izpraznili, ne dabi nas bil sovra-

nik oviral. Od takrat vsak dan težak ogenj na zapuščenih, praznih jarkih. Včeraj je sledil angleški sunek v zrak, ki smo ga pričakovali, ki je prinesel sovražniku težke izgube.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

17. januarja ob 3. popoldne. Francozi so zvečer odbili pri Somme nemške oddelke, ki so vzhodno Clery in južno Blaches poizkušali vdreti v francoske jarke. Pri Les Eparges so Nemci po razstrelbi izvedli mal napad, ki smo ga po živahnem boju moža z možem odbili. Na višinah ob Mozi in v gozdu Apremont so vdrle naše poizvedovalne čete na več točkah v sovražne črte.

Na ostali bojni črti je bilo ponoči mirno.

Opozicija proti vladi v francoski zbornici.

Genj, 17. jan. Po odmoru dveh tednov je zopet pričela zborovati francoska zbornica. Opozicija napoveduje oistre boje Briand, katerega nameravajo strmoglaviti na korist matematiku Painlevé.

Večina senata in zbornice proti Briand.

Genj, 17. januarja. Hervé piše: V kuloarjih brije najostrejši veter proti Briand, ker je dozda diplomatno podlegel kralju Konstantinu. Večina poslancev in senatorjev je sklenila, da bo Brianda ob prvi priliki vrgla.

Ustavljeni dopusti na francoski bojni črti.

Genj, 17. jan. Iz francoskega vira se poroča, da so od februarja preklicani vsi dopusti na francoski bojni črti.

Francoski škof radi hrabrosti postal vitež častne legije.

»Kölnische Volkszeitung« poroča iz Pariza: Uradni list poroča: Viteštvo častne legije se je podelilo pomožnemu škofu Coissacu škofije Tulle, ker je kot artiljerijski stotnik streljanje svoje baterije posebno natančno vodil. (Kakor znano, morajo na Francoskem tudi duhovniki služiti v armadi. O. ur.)

Prebiranja v Franciji.

V Franciji nameravajo prebrati vse letnike od 1917 do 1896. Izvzeti bodo le tisti, ki so bili radi ran odpuščeni iz vojaške službe.

Prebiranja v Franciji otežkočena.

»Bonnet Rouge« poroča: Na posvetu pod predsedstvom Poincaréja glede na naknadna prebiranja se niso zednili. Potrebni so novi posveti, ker posebno kmetski poslanci zelo nasprotujejo novim prebiranjem.

Nadvojvoda Jožef odbil močne napade Rusov južno Oitoške ceste. — Posrečen sunek čel nadvojvode Jožefa med dolinama Susila in Putna. — Rusko obstreljevanje Tulče in Issacea. — V Voliniji močnejše delovanje topov.

Med dolinama Putna in Susita so čete nadvojvode Jožefa izvedle mal napad, ki je popolnoma uspel. Rus je južno Oitoške ceste močno napadal, a napadalec je uničil že naš ogenj topov in strojnih pušk. Rusi bojno črto nadvojvode Jožefa zato tako napadajo, ker bi radi zavrli prodiranje teh armad proti moldavski ravnini. Rusi uvajajo novo prodiranje v Dobrudži. Saj tako si moramo tolažiti, ker nekaj dni sem obstreljeval Tulčo in Issaceo v Dobrudži. Tudi v Voliniji so pričeli topovi močnejše grometi; delovale so ruske poizvedovalne čete. Bolj proti severu se na bojni črti maršala princa Leopolda Bavorskega ni nič važnega zgodilo. General Ruski pač izpopolnjuje vrzeli, ki so nastale v njegovih vojih radi njegovih izgubnih napadov pri Smorgonu prejšnje dni. Če si predočimo vse vesti, skušajo Rusi morda s sedanji svojimi napadi dognati, kje se nahaja kaka slaba točka naše bojne črte, da bi tam zastavili svoje sile. Vojaški strokovnjaki dvomijo, da bi že sedanji napadi Rusov uvajali pomladansko ofenzivo. Gre jim marveč za to, da pridržijo naše čete na svoji bojni črti in da vzbude pri svojih zaveznikih mnenje, češ da so zopet prevzeli iniciativo in da so bili Rumuni krivi, ker so čete osrednjih veslesil prodrle do Sereta in do rokavov Donave. Dvomi se, da bi že zdaj Rusi s svojimi napadi zasledovali večje smotre, ker pač hranijo svoje sile za tako kričavo napovedano veliko ofenzivo sporazuma spomladi. To domnevo potrjuje tudi dejstvo, ker razven Cadornovega streljanja na Krasu in v Vipavski dolini in manjših krajnih bojov na francoskem bojišču njih zavezniki Rusov niso podpirali. Sicer pa o načrtih sporazuma s posebnim ozirom na Švico in o nameravanih spomladanskih na-

stopov armad sporazuma razpravljamo na drugem mestu.

Včeraj ni bilo ne na vzhodu in ne zahodu nobenih posebnih bojov. Ali sta Brusilov in Ruski že tako kmalu izgubila veselje napadati?

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. jan. Uradno:

Bojna črta maršala Mackensena.

Rusko topništvo je obstreljevalo Tulčo in Izzaceo v Dobrudži.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Popolnoma je uspelo malo podjetje med dolinama Putna in Susita. Naši so privedli enega častnika, 230 mož in 1 strojno puško.

Južno ceste Oitoz so se zrušili močni napadi Rusov v ognju naših topov in strojnih pušk.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.

V Voliniji je pomnožil sovražnik delovanje s topovi.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. jan. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.

V mnogih odsekih bojne črte se je ob jasnem vremenu zopet znatno povišalo delovanje s topovi na obeh straneh.

Severno Krašina so vdrle ruske napadalne čete z desetkratno premočjo v neko prednjo stražo. Postojanka prednje straže je zopet naša.

Na ostalih mestih smo odbili lovske čete in poizvedovalne čete.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Med tem, ko se je južno Oitoške ceste v našem ognju topov in strojnih pušk zrušil napad močnih ruskih sil, se je nam posrečilo, da smo s presenetljivim sunkom med dolinama Susita in Putna privedli iz sovražnih postojank enega častnika in 230 mož in 1 strojno puško.

Bojna skupina maršala plem. Mackensena.

Rusko topništvo obstreljuje nekaj dni v Dobrudži Tulčejo in Izzaceo. Več prebivalcev, večinoma žena in otrok, je ubitih.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 17. januarja. Uradno:

Štiri sovražna letala so preletela Tulčo, a jih je naš topovski ogenj pregnal.

Rusko uradno poročilo.

15. januarja. Na zahodni bojni črti se ni nič izpremenilo.

Rumunska bojna črta. Rumuni so napadli sovražnika na višinah 7 vrst jugovzhodno Monte Casin in reke Casinu. Po vročem boju na nož so ga vrgli eno vrsto proti jugu. Sovražni oddelki, ki so istotam napadli, niso bili le po Rusih, ki so jim pomagali Rumuni, odbiti, marveč potisnili so jih še dve vrsti proti jugu. Pri Vadeni, 10 vrst jugovzhodno Galaca, je napadel sovražnik, približno en polk, naše straže, ki so se umaknile nekoliko proti severu. Sovražni oddelki so po močni pripravi s topovi večkrat napadli naše postojanke pri Ciuslei, 12 vrst severnovzhodno Focsani. Vsi napadi so bili z velikimi izgubami za sovražnika odbiti.

16. januarja. Na zahodni bojni črti se ni nič izpremenilo.

Na rumunski bojni črti se bijejo boji jugozahodno Pralce, 19 vrst južno izliva Casinu v Trotus. Uspehi se menjajo. Rumunski in ruski oddelki, ki so 7 vrst od Pralce oddaljeni prodirajo proti Praleji in so 2 vrsti napredovali. Rumuni so odbili dva nočna sovražna napada 2 vrsti južno Bacoase ob reki Susita. Pri Vedeur (Vadeni?) 10 vrst zahodno od Galaca, se nadaljuje boj. Naši letalci so metali bombe na ladje na Donavi pri Brajli.

Črno morje. Neki naš podmorski čoln je potopil pri Bosporu dva sovražna parnika.

Galac—Reni—Izmail.

Milanski listi poročajo iz Petrograda: Sovražni napad na južna vrata Rusije Galac—Reni—Izmail je postal počasnejši, ne da bi opustil, kar namerava. Sovražnik je razvrstil svoje najmočnejše topove proti navedenim trem utrjenim krajem.

Rumunska vlada v Kijevu.

Ruski listi poročajo, da se rumunska vlada z arhivi in uradništvom preseli v Kijev.

Ruska protiofenziva ob Seretu.

Stockholm, 17. januarja. Poveljnik ruske armade ob spodnjem Seretu je z dnevnim poveljem pohvalil rusko peho

to in konjenico. Povedal je, da je car obljubil poslati velika ojačenja, ki bodo omogočila kriloma ofenzivo.

Rusi izpraznjujejo Bukovino.
»Az Est« javlja iz Genfa: Švicarski ukrajinski odbor je zanesljivo poučen, da se Rusi pripravljajo izprazniti Bukovino. Dalje poroča »Az Est« z dovoljenjem vojne tiskovnega stana: Črnoviški gubernator je naročil v Črnovicah se nahajajočim ruskim trgovcem, naj zaključijo svoje kupčije in zberejo svoje blago. Tudi sicer so Rusi v Bukovini zelo nervozni.

Kritičen položaj v Besarabiji.
»Novo Vreme« javlja: V Odesi se pripravlja gospodarska katastrofa, ki jo že postruje pomanjkanje kuriva. Zapreti bodo morali vse tvornice, tudi tiste, ki delajo za armado. Ista nevarnost grozi v Kijevu, Jekaterinoslavu in v Kišinevu.

Novo podrobnosti o begu iz Bukarešte.
Balkanski dopisnik »Timesa« poroča iz Jase (Jassy): Ko se je v Bukareštu zvedelo, da bodo diplomati odpotovali v Jaš, je nastala v mestu panika, ki so jo še pomnožili došli častniki, ki so odpravljali svoje rodbine. Na kolodvoru so bili strašni prizori. Z revolverji so streljali na čete. Vojakom je bilo zapovedano, naj nastopijo z bajoneti. Ni se izvedelo, koliko ljudi je bilo ubitih in ranjenih.

Breme Rusije v Rumuniji.
»Lokalanzeiger« javlja iz Stockholma: Ruski poveljnik na rumunski bojni črti je izdal sledeče dnevno povelje: Rusko armado na rumunski bojni črti čakajo težki časi. Sama bo morala nositi celo breme vojske, ker je bila zvezna armada v težkih bojih decimirana in so jo morali umakniti iz bojne črte. Junaško so ruski vojaki do zdaj prenašali vse težke napore, ki so tu težji kot kjerkoli drugod. Pričakujem, da bo vsak posameznik pretrpel težavno prehodno dobo in da se ne bodo ponovili slučajni bojazljivosti, ki so zadnji čas motili red v armadi.

Italijani o vojnem položaju v Rumuniji.
»Italia« piše: Brusilov bo moral iz strateških in vojaških razlogov izprazniti Moldavo in se umakniti za Prut, ker se sovražni pritisk kljub slabemu vremenu ni zmanjšal. »Corriere della Sera« sodi, da sovražnik pri Seretu zato ne napada, ker dovaža topove, ki so potrebni za prehod čez Seret.

Velika železniška nesreča v Rumuniji.
»Times« poroča iz Ciurea na Rumunskem: Dva vlaka, v katerih je bilo približno 2000 potnikov sta zavozila drug v drugega. Trupla vojakov, žensk in otrok leže na železniški progi. Med ranjenci je tudi francoski ataše marki Dubail.

Novi ruski državni svetniki.
Pariško časopisje je z razvojem dogodkov v Rusiji zelo nezadovoljno. Lyonsko časopisje pravi, da so v Rusiji zmagali reakcionarji (ki so, če je verovati zadnjim vestem poročanim preko Skandinavije, za mir, o. ur.) ker je car imenoval več najodločnejših reakcionarjev državnim svetnikom, v sled česar se je večina desnice v državnem svetu zelo pomnožila.

Težave Rusov na Kavkazu.
»Temps« javlja iz Petrograda, da so Rusi glede na ofenzivo Turkov v tečajnem položaju. Izlet paša razpolaga z močno armado, z izvrstnimi topovi in z obilnim vojnim blagom.

Vstaja na Kavkazu.
Berlin, 16. januarja. »Lokalanzeiger« poroča iz Stockholma: Vstajno gibanje na Kavkazu se po brzojavnih poročilih časniki »Ruskoje Slovo« širi vedno bolj grozeče. Ruska oblastva se vedejo kar najbrezobzirneje. Radi tega se je razvilo med obupanim prebivalstvom zasadenih krajev in rusko policijo povsod besno in krvavo klanje.

Bojgarsko uradno poročilo iz Macedonije
Sofija, 17. januarja. Uradno: Slabo streljanje s topovi na celni macedonski bojni črti. Na nekaterih točkah, posebno ob Strumi, boji med patruljami. Dve sovražni križarki sta brezuspešno obstreljevali postojanke pri izlivu Strume.

Mirovni glasovi.

Vatikan in mirovna razmotrivanja.
Vatikanski »Osservatore Romano« piše k mirovnim razmotrivanjem: »Ta hip se je tako razmotrivanje vsaj pričelo, kar je že pridobitev in sicer radi tega, ker ni mogoče, da bi se mogli sporazumeti kdaj dve osebi, predno ne stojita na istih tleh. Pridobitev je tudi zato, ker se pri javnih in zasebnih pogajanjih morejo dosežati pri zahtevah obeh strank popusti. Pred vsem pa je pridobitev zato, ker vpliva na raz-

položenje in je odvajanje s stališča nespravljivosti in uničevalnosti na stališče možnega sporazuma.

»Nemški mir.«
Član »Neodvisnega odseka za nemški mir« prof. Schäfer je izdal letak, v katerem podaja naslednji osnutek za nemške mirovne pogoje: Litavci, Belorusi in Ukrajinci na noben način ne smejo priti pod poljsko oblast. Kar se tiče Francije in Belgije, si mora Nemčija za bodočo vojno zagotoviti ugodno razvrščevalno črto, to je črto Ostende-Metz; proti Angliji si treba zagotoviti posest belgijske obale; ali naj Nemčija zahteva tudi Calais, ostane zaenkrat odprto vprašanje; francoski okraj Briey-Longwy mora ostati v nemških rokah. Svoje kolonije mora Nemčija dobiti nazaj, k večjemu Vzhodni Aziji bi se mogla pogojno odpovedati. Z Belgijo vred pride pod nemško vodstvo tudi Kongo. Amerika se na noben način ne sme udeležiti mirovnih pogajanj. Tudi se mora odločno zavrniti vsaka zveza držav v svrhu splošnega mira, ker se Nemčija ne more odpovedati oboroževanju in se podvreči brez-pogojno obveznim razsodbam mednarodnega razsodišča.

Caillaux dela na poseben mir Francije in Italije z Nemčijo.
Neki članek iz Švice monakovskemu listu »Post« vzbuja veliko pozornost. Poroča, da dela Caillaux na poseben mir Francije in Italije z Nemčijo.

Italijanska kritika.
Lugano, 15. januarja. (Priv.) Od vsega časopisja se je oglasil le predčeranji »Avanti« proti notni četverozvezi, a njegova kritika je bila črtana po cenzuri od prve do zadnje besede. Današnji »Avanti« pa se vrača k tej snovi in dokazuje, da bifejo laške zahteve v bližnjem in daljnem vzhodu v obraz narodnostnemu principu, razglašenu po četverozvezi. Naposled pravi, istinitost se bode izkazala močnejšo od vseh not.

Odgovor notni sporazuma.
Sofija, 17. januarja. Tukajšnji merodajni krogi sodijo, da bosta osrednji velesili odgovorili na noto sporazuma. Opozorili bosta na najbistvenejše stvari, da prepričata nevtralne države in sovražne narode na nepotrebno nadaljnje prelivanje krvi.

Wilson namerava nadaljevati mirovno posredovanje.

Berlin. »Berl. Zeitung am Mittag« poroča iz Genta: »Herald« potrjuje po iz Newyorka došlih brzojavkah, da namerava Wilson še ta mesec poslati nove note tako sporazumu kakor osrednjim evropskim državam.

Wilsonova nota bila izdana borzijancem.
»Berl. Zeitung am Mittag« poroča iz Amsterdamu, da je Wilsonov zasebni tajnik obvestil velike banke o Wilsonovi mirovni noti prej, ko je bila objavljena. Izvedene so bile zato velike nepošteno spekulacije na borzi.

Lansing odstopi?
Stockholm, 18. jan. V petrogradskih diplomatskih krogih je razširjena vest, da odstopi ameriški državni tajnik Lansing.

Poincaré o miru.
Predsednik francoske republike Poincaré je na banketu, prirejenem na čast švicarske delegacije v Parizu, v napitnici izjavil, da more Francija z osrednjima velesilama skleniti le mir, ki bo temeljil na načelih pravičnosti, pravice in svobode.

Tončev o položaju.
Bolgarski finančni minister Tončev je rekel, da je umljivo, zakaj sporazum pošilja toliko not. Z njimi izpolnjuje svoje obveznosti nasproti malim državam, ki jih na bojiščih ne more. Male države s svojimi notami tudi zato vara, da bi neutralsci verovali na veliko zanimanje sporazuma nasproti malim državam. Vojska bo šele končana, kadar bo sporazum še bolj tepen, kakor je že bil.

Na morju.

Wünsche potopil 16 ladij.
Berlin, 17. januarja. (Kor. ur.) Kapitanski poročnik Wünsche, ki se je nedavno vrnil s svojim podmorskim čolnom, je potopil 16 ladij, ki so obsegale 26.000 ton. Dve med njimi sta vozili koruzo, 3 premog, 3 sadje, 2 žveplo, 2 ribe in po ena soliter, železno rudo, les in oves.

Poostrena vojska na morju.
Pariz, 18. januarja. (Kor. ur.) Minister Herriot je izjavil, da so radi pomanjkanja ladij uvozili v decembru iz Anglije v Francijo 1.400.000 ton premoga, dasi so ga naročili 2 milijona ton.

Označba ladij.
London, 18. januarja. (Kor. urad.) »Daily Chronicle« zahteva, naj se vojne

ladije, ki preganjajo tisto nemško ladijo, ki zasleduje ladje sporazuma na Atlantskem morju, razločujejo od ladij, ki preganjajo nemške podmorske čolne.

Razna poročila.

Odseki francoske zbornice in senata nezadovoljni z Briandovo diplomacijo.

Bern, 18. januarja. (K. u.) Lijonski listi poročajo: Novoustanovljene skupine zbornice in senata za narodni smoter so včeraj soglasno sklenile: Briandova diplomacija nasproti Grški je cela vrsta polovičnih usrepov, ki so povzročili žalostne decemberske dogodke. Položaj orientalske armade in položaj na Grškem nalagata senatu in zbornici dolžnost, da zahtevata od vlade pojasnila o njenem dosedanjem postopanju in o njenih bodočih načrtih. Iste skupine (odseki) zahtevajo zato, naj se ustanovi pisarna radi obstoječih pomanjkljivosti letalne službe.

Napadi na italijanskega mornariškega ministra.

Lugano. Ker časopisje mornariškega ministra Corsija trajno napada, se je njegovo stališče zelo omajalo.

Angleški državni posvet.
Amsterdam, 18. januarja. (Kor. urad.) Iz Delhi brzojavljajo »Times«: Pričakuje se, da bodo na državnem posvetu v Londonu zastopali Indijo tudi domačini Indijci. Dalje se pričakuje vojaška službena dolžnost neevropskih Angležev in angleških Indijcev.

Mehika.
Mehikanski poslanik v Madridu javlja, da so ustavne čete čete generala Vilasa popolnoma porazile.

Dnevne novice.

+ Cesar Karel protektor »Avstrijskega mornariškega društva«. Cesar Karel je na novo prevzel protektorat »Avstrijskega mornariškega društva«, ki ga je imel že kot prestolonaslednik, enega brata nadvojvode Maksu pa je določil za protektorja namestnika.

Avstrijske škofovske konference. Dunaj, 17. t. m. Iz Olomuca poročajo: Kakor se čuje v krogih tukajšnjega stolnega kapitlja, bode povabil starosta avstrijskih cerkvenih knezov kardinal knez-nadškof baron Skrbensky v Olomucu v marcu avstrijske škofove na veliko škofovsko konferenco. Ob tej priliki se bodo cerkveni knezi poklonili cesarju Karlu I.

+ Na vseučilišče v Lipskem je pozvan vseučiliški profesor v Gradcu dr. Matija Murko kot naslednik profesorja slovanske filologije tajnega svetnika prof. dr. Leskiena.

Odlikovanja. Odlikovan je za hrabro vedenje pred sovražnikom četovodja Alojzij Pajk, doma iz Višnjegore na Dolenjskem, s hrabrostno svetinjo. — Albin Mlakar iz Divače, sedaj četovodja pri 43. dom. polj. top. p., je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste.

— Poveden v Zagrebu. Vsled silnega deževja je Sava silno narasla, tako da stoji voda skoro 3 metre višje kakor sicer. Nekateri zagrebške ulice so pod vodo kakor tudi del zagrebške okolice.

Liubljanske novice.

Ij Umrl je v Ljubljani, Vogelnova ulica 1, včeraj popoldne zasebnik, sedaj črnovojnik France Verbič, v starosti 48 let. Bolezen si je nakopal pri vestnem izpolnjevanju svojih vojaških dolžnosti. Bil je izredno marljiv in miroljuben človek, svojemu bratu posestniku Antonu pa nenadomestljiva opora. Bodi dragemu pokopniku zemlja lahka!

Ij Umrl so v Ljubljani: Alojzij Kunst, čevljarški mojster in hišni posestnik, 69 let. — Franc Remec, mestni ubožec iz Kranja, 70 let. — Katarina Markovič, žena kleparskega pomočnika, 23 let. — Anton Kralj, posestnikov sin iz Podgorice, 3 dni. — Terezija Hubmajer, učiteljica krojnega risanja, 59 let.

Ij I. zbirka umetnih razglednic. Težko pričakovana I. zbirka 10 dopisnic po originalu slovenskih umetnikov, založila »Umetniška propaganda«, Ljubljana 1916, je pravkar izšel in se dobi že v nekaterih ljubljanskih trgovinah. Natančneje glej v današnjem inseratu. Ker je zanimanje za njo veliko, priporoča se gg. trgovcem z razglednicami, da jo naroče pri »Umetniški propagandi« v Ljubljani, poštni predal št. 141.

Ij Umrl je v rezervni bolnišnici na kliniki v Gradcu Ljubljanečan Stanko Žunič, star 19 let.

Ij Tedenski prihranki. Na ljubljanskih ljudskih šolah se je v preteklem koledarskem letu med šolsko mladino na tedenskih prihrankih zbralo nič manj kot 7185 K 18 h, ki so namenjeni skladu dnevnih zavetišč za revno šolsko mladino v Liubliani.

Izgubila je v sredo popoldne uboga služkinja od franciškanskega mostu po Prešernovi ulici usnjato denarnico z večjo vsoto denarja. Pošten najditelj naj odda proti primerni nagradi v gradu Tivoli II, nadstr.

Izgubila se je psica »volčje pasme«, 5 mesecev stara, sliši na ime »Princi«. Najditelj naj jo odda proti dobri nagradi v Slomškovi ulici št. 19.

Gospodarsivo.

Prehranitvena posvetovanja. Grof Clam-Martinic, gen. major Höfer, grof Tisza, Ghillanyi, baron Kürthy so odpotovali v Berlin. Včeraj so poročali uradno: Kakor izvemo, odpotujeta Clam-Martinic in minister general. major Höfer nocoj v Berlin, kjer se bodo vršili dogovori v vprašanih prehranitve. — Iz Budimpešte 17. t. m. brzojavljajo: Korespondenca Pol. Lst. javlja: Ogrski ministrski predsednik grof Tisza, poljedelski minister baron Ghillanyi in predsednik ogrskega prehranitvenega urada baron Kürthy so odpotovali danes iz Budimpešte na Dunaj. Te dni se bodo vršila na Dunaju in v Berlinu važna posvetovanja v vprašanih prehranitve. V zvezi s temi poročili se je zaznalo v tukajšnjih političnih krogih, da so odpotovali v Berlin trije znani ogrski državniki.

Modre galice za škropljenje trt je c. kr. kmetijsko ministrstvo kranjski deželi za to leto toliko odkazalo, da je bodo imeli vinogradniki popolnoma dovolj. To državno galico bo razdeljevala c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, in sicer le potom svojih podružnic, ali zadrug, županstev, oziroma drugih zanesljivih oseb, ki v imenu družbe prevzamejo razdeljevanje. Kmetijska družba posameznikom modre galice ne bo oddajala, ampak vsem le potom razdeljevalnih mest, pod katere posamezni vinogradniki spadajo, zato naj se takoj vsakdo v svojem domačem kraju pobriga, kdo bo modro galico tamkaj razdeljeval. Vsak kranjski vinogradnik brez izjeme bo letos imel pravico do 35 kg modre galice za vsak hektar vinograda, oziroma 3½ kg za vsake 1000 trt. Cena modri galici bo 3-50 K za kg na mestu razdelitve ter nima razdeljevalec nobene pravice višjo ceno zahtevati, ker bo kmetijska družba vse stroške poplačala. Vsak naročnik na modro galico mora kupnino takoj v gotovini založiti. Vsa kranjski deželi odmerjena galica ne pride naenkrat, ampak v obrokih, zato jo bo vsak naročnik sproti dobival v tisti množini, kakor bo na razpolaganje. Že danes je pa zagotovljeno, da bo vsakdo imel dovolj galice za prvo škropljenje, ki je najvažnejše, in bo bržkone še meseca marca dovolj galice v rokah vinogradnikov.

Rekviriranje drv. Mestni magistrat na Reki je pričel dne 13. januarja rekvirirati drva pri vseh tamošnjih lesnih trgovcih.

Karte na milo dobe v Budimpešti. Na osebo bo prišlo na mesec 30 do 35 deka-gramov mila. Tudi milo za pranje bodo oddajali le na karte. Milo bodo dobili velitržci po 8 K kg ter ga bodo smeli prodajati s 15odstotnim dobičkom na malega trgovca. Tudi v Avstriji izide slična naredba baje še pred februarjem.

Primorske novice.

Nemška pomorska šola ob Adriji. Trst, 17. januarja. Nemški »Volksrat« predlaga, naj se ustanovi v Trstu c. kr. nemška pomorska šola, na kateri naj bi se vzgajali bodoči pomorski častniki trgovske mornarice, in sicer teoretično v šoli in praktično na lastni šolski ladiji. Ta zavod, ki bi bil po vojaško organiziran, bi imel tudi internat. Pri vzgoji gojencev v trgovskem oziru bi delovali: nemška trgovska šola za dečke, nadalje nemška trgovska akademija in končno nemška trgovska visoka šola, ki se naj tudi ustanove v Trstu. — Nemški listi pristavljajo: Brez dvoma je, da bi šele na ta način prišli Nemci in država do že dolgo pogrešanih pravic ob Adriji. — Nemški listi, ki so zagrešili ta pristavek, menda ne vedo ničesar o junaštvu hrvaških mornarjev — in da obal Adrije ščitita Slovenec in Hrvat!

Na italijanski fronti je bil odlikovan z veliko in malo hrabrostno svetinjo naš goriški rojak rez. praporščak Likar Rudolf. Odlikoval se je posebno v deveti soški bitki in v bitki pri Ostre v Galiciji. Srčno častitamo!

V Mošnjah je umrla dne 12. januarja 17letna Alojzija Češut iz Sovodenj. Plemeniti češki vojak, ki so ga kot siroto vzgojili jezuiti v Pragi, je našel na grobu jokajočo mater. Tolažil jo je in jo bogato obdaril.

— Umrl je v Naklem g. Ivan Gombač s Primorskega, star 67 let.

Za begunce, ki se žele vrniti domov v kraje, ki jih merodajna oblast še ni proglasila za proste v svrhu splošne vrnitve, podaja dunajski Odbor za begunce v »L'eco« naslednja splošna navodila: 1. Prošnje

za vrnitev se vlagajo na c. kr. okrajno glavarstvo sedanjega bivališča; 2. v prošnji je natančno navesti vse člane družine, ki se imajo vrniti, njih spol, starost, poklic, domovinsko pristojnost, dan in kraj, iz katerega so bili evakuirani ter natančno tudi njih sedanje bivališče; 3. treba povedati razlog, zakaj se žele vrniti in zlasti natančno označiti delo, za katero so sposobni in s katerim se namerava vsak posameznik pečati v domačem kraju; vse te navedbe mora potrditi domača občina (t. j. občina, v katero spada domača vas); 4. za izvrševanje obrti ali trgovine se mora dokazati neobhodna potreba in javna korist dotičnega podjetja; 5. lažje dobe dovoljenje za vrnitev kmetovalci, vendar morajo tudi le ti navesti značaj in obseg zemljišča in pogoje dela; 6. izposlovanje dovoljenja za vrnitev se tudi olajša, ako prošnik dokaže, da je v naravi preskrbljen z živili vsaj do nove letine; 7. dovoljenje za vrnitev dobe samo osebe, ki so v pravem in političnem oziru neomadeževanega obnašanja; kdor dobi dovoljenje za vrnitev, mora sam nositi potne stroške in izgubi vsakršno državno podporo za begunce. Vse to velja le za tiste pregnance, ki se hočejo posamezno vrniti v izpraznjene kraje, ki še niso odprti za splošno vrnitev.

Pridelovanje zelenjavi v Reki. Reška agrarna komisija je sklenila v sporazumu z mestno občino obdelati za zelenjavo 70.000 m² občinskega in zasebnega sveta. **Zapleno premoženja** je odredila oblast proti ljudskošolski učiteljici v Gradežu Marija Casagrande, roj. v Gorici l. 1872., in proti 60letni učiteljici v otroškem zavetišču z Zadru Amaliji Casta.

Iz ruskega ujetništva pišejo gorški Slovenci Ivan Kragelj, Franc Lukežič in Venčeslav Ipavec. V Omsku jih je obiskala komisija »Rdečega križa«. Vsak je dobil pri tej priliki 2 rublja.

Iz Italije je pisal svojemu profesorju dijak slov. gimnazije goriške Teofil Simčič. Piše, da obiskuje gimnazijo v Collegio-Convitto a Celana (Bergamo, Lombardia). Jezik mu dela težavo. Vsi profesorji so duhovniki. Tudi dva druga dijaka slov. gimnazije goriške Šuc Venčeslav in Alojzij Simonitti, obiskujeta gimnazijo. Simčič piše, da so bili doma v Biljani večkrat v smrtni nevarnosti. — Do 16. aprila je bil še doma.

Pisma vojnih ujetnikov. Pri »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta 38, se nahajajo pisma vojnih ujetnikov, naslovljena na sledeče: Alojzij Peric, Doberdob, Poljane št. 4; Terezija Reščič, št. Peter pri Gorici št. 66; Peter Devetak, Rubije 38; Angela Brumat, Renče št. 387; Amalija Batigeli, pošta Volče; Jelena Mikac, Brest 9; Emilija Sancin, Trst, Via della Poste št. 11; L. Križman, Moste pri Ljubljani št. 81; Amalija Lavrenčič, Poljane št. 15.

Invalid Ivan Humar iz Bajnišice, stanujoč v Solkanu, pot Sv. Vida št. 5, naj naznani svoj naslov »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta 38 ali pa županu solkanskemu g. Josipu Vuga, sedaj v Šturijah št. 20, da prejme plačilno knjižico.

Slava slovenskih strelcev.

Pod naslovom »Kranjski strelci v bobnečem ognju« priobčuje »Österreichisch-ungarische Kriegskorrespondenz«:

Doli ob Soči, na naši jugozapadni fronti, je bobneči ogenj našim vrlim branilcem že skoraj dvajset mesecev malone vsakdanji doživljaj. Tudi prostovoljni strelci IV. in VI. bataljona so prestali svoj oplen krst zvesti svojim dolžnostim. »Hrabrim strelcem v B. izrekam povodom njihovega junaškega obnašanja ob ognjenem krstu moje najpopolnejše priznanje« — je brzojavil armadni poveljnik generalni polkovnik pl. Boroevič. Posamezne epizode tega ognjenega krsta hočemo tu kratko navesti, da podamo domačiji teh junakov, ki so šli prostovoljno v boj za cesarja in domovino, zglede hrabrosti njihovih sinov.

Triurni bobneči ogenj v noči na 24. julij. Kos jarka, ki ga je morala držati majhna skupina štajerskega strelskega bataljona št. IV. pod poveljstvom četovodje Tunka, je že popolnoma razstreljen in izravan, več strelcev ranjenih in zasutih. Tega kosa jarka ni bilo več mogoče držati ter se je imel izprazniti, da se reši vsaj ostanek posadke. Mala četa, ki jo je vnel njen poveljnik, je kljub temu ostala, se borila dalje. Municija je pošla. Hrabri strelci so se borili z ročnimi granatami. Tako so držali jarek celih pet ur.

10. avgusta udari težka granata v stanišče najsprednejše črte in zasuje stanovalce. Strelci v rezervi se nahajajoče stotnije opazijo to, hite v najmočnejšem ognju naprej in izkopljejo vse ranjence z lastno smrtno nevarnostjo. V podobnem slučaju je rešil streški poddesetnik Secianz (Šijanc ?) istega bataljona z lastno smrtno nevarnostjo in sam ranjen nekega stotnika in 15 mož, ki jih je granata zasula v kaverni.

Dne 14. septembra je stala stotnija kranjskega strelskega bataljona št. VI. v najljutejšem ognju min in najtežjih granat. Z gotovostjo so našli 90 eksplozij. Častniki, poveljniki vodov, mnogo podčastnikov — vse padlo, ostali so večinoma ranjeni. Nobeden ranjenih ni šel nazaj. Sanitetni vojak Nedizavec, čeravno sam ranjen, je v najmočnejšem ognju obvezoval drugega za drugim ter osrčeval ranjence. Četovodja Ješe, ki ga je bila mina zasula, druga ga pa po srečnem slučaju zopet oprostila, je nemudoma, kakor hitro se je zavedel, pomagal sanitetnemu vojaku obvezovati. Obveze so pošle: tedaj vzame iz svojega nahrbtnika perilo in obvezuje dalje.

Dne 15. septembra je bil kritičen trenutek: Italijani so po najmočnejši artilejski pripravi prešli k naskoku. Zadelj so na planinske strelce obeh bataljonov, ki so zaničevaje smrt planili iz razstreljenih jarkov in z ročnimi granatami odbili napad.

Poveljnik voda Perdan je šel v noči na 12. september s poizvedovalnim oddelkom do sovražne črte in se vrnil z 18 ujetimi Italijani. Dva dni nato je hrabrega praporščaka, ki je med besnečim bobnečim ognjem šel po jarku, da bi osrčil svoje mlade strelce k vztrajanju in ostrumu opazovanju, dohitela junaška smrt. Ravnotako je padel tudi poveljnik voda Kovačič, izredno hraber vojak, sredi svojih mladih strelcev.

Časten spomin hrabrim junakom!

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berlin, 18. jan. zvečer. Uradno: Na zahodni in vzhodni bojni črti podnevi ni bilo posebnih bojev.

Rumunski parlament.

»Berliner Tageblatt« poročajo iz Stockholma o otvoritveni seji rumunskega parlamenta v Jassy-ju: Prvi je govoril profesor Jorga, ki je rekel, da se je kralj Ferdinand v prid rumunskemu narodu odpovedal svojim zvezam z nemško cesarsko hišo. Armada, ki ni razbita, se bo zbrala, kakor nekoč razkropljena vojska Štefana Velikega ter premagala sovražnika. Nato je govoril Bratianu: Svoj čas se je Rumunija pridružila Avstro-ogrske kot elementu evropskega ravnotežja. Avstro-ogrska je sedaj to nehala biti, tako da naša pogodba ni več dosegla svojega namena ter je izgubila veljavo. Z uničenjem Srbije so bili prizadeti naši življenjski interesi. Naše mesto more biti samo tam, kjer stoji celokupna Evropa. Avstro-ogrska je razdirajoč element. Če bi ne bili posegli v vojno, bi bili izdali svoje lastne koristi. Sedaj nam da rad izbriše svoje 32 letno delo za državo, da mu le ostaneta zadnji dve leti, ko mora cela Evropa priznati pravico do Transsylvanije. — Take Jonescu je rekel, je vse svoje sile posvetil v to, da se Rumunija vdeleži vojne. In naj bi tudi ne bil prepričan o zmagi, vseeno bi bil z enako vnemo delal za vojno proti osrednjima vesilama, kajti tu gre za večne pravne in zgodovinske vrednote. — Kralj Ferdinand je izjavil poslancem, ki so odgovarjali na njegov prestolni govor, da je globoko prepričan o končni zmagi in je sklenil, boj nadaljevati do konca.

Položaj v Macedoniji.

»D'Italia« piše o položaju v Macedoniji: Solunska armada še ni ogrožena, dasi so došla severno Bitolja bolgarska ojačenja. Moti se tisti, ki misli, da bi Hindenburg pozabil na macedonsko bojišče. V Macedoniji je zato potrebna ofenziva.

V južni Albaniji velika bitka s topovi.

»Basler Nachrichten« poročajo iz Milana: »Corriere d'Italia« javlja, da se v najskrajnejšem kotu južne Albanije bje velika bitka s topovi.

Grška.

Sporazum proti grškemu kralju. »Times« poroča: General Laphiotis je rekel, da je položaj na Balkanu mogoče rešiti le, če sporazum trajno vojaško pritiska na Atene in na Pirej, da bodo izkopal tako vpliv grškega kralja Konstantina.

Francozi hujskajo proti grškemu kralju.

Pariz, 17. januarja. Pariški listi brezobzirno hujskajo proti kralju Konstantinu. Pravi, da je sprejel zadnji ultimatum sporazuma za to, da pridobi na času.

Iz armade izključeni Venizelisti. »Petit Parisien« javlja: Grška vlada je izključila iz armade vse častnike, ki so se bili pridružili Venizelu.

Vojne ladje četverozvezne pred Pirejem. Berlin, 16. jan. 1917. (Gr.) Iz Bazela brzojavljajo: Po poročilih švicarske »Korrespondenze« iz Milana prinašajo ondodni listi, da so dospele pred Pirej še druge vojne ladje četverozvezne. Pred zalivom je pet laških in 80 francoskih vojnih ladij.

Kdo ogroža Švicarsko nevtralnost.

Como bodo izpraznili.

Bern, 15. januarja. (Priv.) K poročilu »Echo de Paris«, po katerem se ima izprazniti Como, mesto na južni švicarski meji, civilnega prebivalstva, piše švicarski »Berner Tagblatt«: Ako se potrdi poročilo pariškega lista, tedaj se mora smatrati to izpraznjenje **nameravano ogroženje Švice**. V hipu, ko Italija pošlje v Como več čet, se mora okrepiti tudi naša južna mejna straža. Namen takega ravnanja je gotovo neprijazen in bi potrdil mnenje črnogledov v Švici. Francoska in laška prebivališča ob naših mejah bodo razširjala vero o baš onih stvarih, katere Francozi in Lahi podtikajo sedaj kot namero Nemcem.

Ni znak nezaupnosti.

Berlin, 17. januarja. »Tageblatt« poroča iz Curiha: Poklicane oblasti zagotavljajo izrecno, da ojačenje švicarske mejne obrambe ni znak nezaupnosti napram severnemu, zapadnemu in južnemu sosedu, temveč le določba opreznosti. Tej izjavi se mora verovati, čeprav ni mogoče zamolčati, da vlada v deželi nekaj časa sem precejšna razburjenost, ker se čuje z raznih mej vest o izdatnih premikanjih čet vojujočih se sosedov. V javnosti so povdarjali posebno okolnost, da so se tudi skandinavske države odločile po zahtevi časa za opreznije vojaško vedenje.

Mišljenje švicarskih Francozov o francoskih premikanjih čet.

Curih, 18. januarja. V zahodni Švici poskušajo pojasniti premikanja francoskih čet ob švicarski meji. Kakor piše »Suisse liberale«, se vrše premikanja, ker se je angleška bojna črta v Franciji podaljšala. Vsled tega so postale francoske enote med Peronne in Reimsom proste in francoske čete so se pomaknile od severa proti jugu; na ta način so dospele francoske čete na švicarsko mejo.

Ljudska knjižnica: »Ljubljanske slike«, spisal Jakob Alešovec. — V njih nam riše pisatelj z neprimernim humorjem življenje vseh ljubljanskih stanov za časa njegove dobe, ob enem pa bica z ostro satiro tedanje nezdrave razmere. Za vsakega Slovenca, ki ga zanima zgodovina probeje našega naroda, je ta knjižica velike vrednosti. Pisatelj tudi nežnemu spolu ni prizanesel, zato je doživel marsikaj trpkega. Lično vezana knjižica stane le 2 K 6 vin; dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Isti pisatelj je spisal »Ne v Ameriko«. V obliki povesti nam slika žalostne doživljaje svojih rojakov, ki so šli iskat sreče v Ameriko. Morali so med potjo in v Ameriki pretrpeti veliko, ali tolikanj zaželjene sreče niso našli. Knjižica bo posebno zanimala one, ki ne znajo več ceniti reka: »Ljubo doma, kdor ga ima.« Povest je izšla v »Ljudski knjižnici«. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena s poštnino vred 1 K 80 vin.

Deklica,

14—15 let stara, poštenih starišev in ki ima veselje do trgovine. vešča tudi nemščine, se sprejme pri JOS. BRINSEK, trgovina z meš. blagom, Trnovo (Kranjsko). 135

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni in nepozabljeni sin in brat, gospod

Gabrijel Lukec

enoletni prostovoljec pri tir. ces. lovskem bataljonu,

padel 11. decembra na tirolskih gorah junaške smrti.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v farni cerkvi pri Dev. Mar. v Polju.

Nepozabnemu sinu blag spomin! DEV. MAR. v POLJU, dne 19. januarja 1917.

Globoko žalujoča rodbina LUKEC.

Krave

mlekarice

se bodo oddajale v soboto dne 20. t. m. ob 11. uri predpoldne na Počivalnikovi pristavi (Trnovo, Ljubljana, Cesta v mestni log št. 15.)

Deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani.

Gospodična ali gospa

s primerno naobrazbo se sprejme k 3 otrokom. Pismene ponudbe z natančno navedbo prakse itd. naj se pošljejo na naslov:

Irma Sušnik Ljubljana Zaloška c. 21

Čevlji

z lesenimi podplati najboljše kakovosti se dobavijo takoj na debelo. Vzorec po povzetju.

J. Hoenig, Ljubljana Gradišče št. 8.

Milo za pranje

oddaja v zabojih orig. tovar. teža, á ca 60—75 kg, proti predplačilu. Razpošilja tudi v zavojih od 5 kg dalje po poštne povzetju, tvrdka

Anton Kušlan

Ljubljana, Karlovska cesta 15.

Važno

za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče od svojih sorodnikov v Ameriki dobiti kake denarne podpore, naj spiše kratko pismo v nemščini, v katerem naj popiše samo svoje rodbinske zadeve in ne omenja ničesar o politiki ali vojski. Na posebnem zavitku naj napiše naslov svojih sorodnikov v Ameriki, pismo pa vtiakne v drug zavitek, na katerega naj poleg svojega natančnega naslova razločno napiše tale naslov:

Henry C. ZARO, per Adresse der k. k. priv. Länder-Bank Wien I.

Izboren

nadomestek za pravo

jedilno olje

za vsakovrstne salate si vsakateri lahko sam pripravi brez vseh pridakov in nadaljnjih stroškov, če kupi zavitek

Islandskega Caraghee-mahu,

ki velja za napravo enega litra tacega olja K 1.—, prvovrstni garantirano izbrani za 1 liter olja „1.80, 2 litra „2.40.

Navodilo za napravo je priloženo vsakemu zavitku.

Ze pripravljen, tekoč nadomestek olja za takojšnjo uporabo velja liter K 2.—; steklenico je treba prnesti seboj. Po pošti se tekoči nadomestek ne razpošilja.

Dobi se pri M. ŠPENKO, prodaja moke in islandskega Caraghee-mahu, v Ljubljani, Kopitarjeva ulica in JURIJ MARENČE, trgovec v Ljubljani, Dolenska cesta.

Poštna naročila in denarne pošiljave naj se pošiljajo

Ioan Dežman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.

2980